

„Proclamarea neatirării la 9 mai 1877 a implinit — după cum arăta tovarășul Ion Gheorghe Maurer la adunarea solemnă cu prilejul sărbătoririi a 90 de ani de la cucerirea independenței de stat a României — țelul scump al scuturării dominației otomane pentru care s-au jertfit de-a lungul secolelor, nenumărați fii ai poporului. Ea a deschis noi căi dezvoltării României moderne, desăvârșirii unității statale, a creat condiții prielnice pentru valorificarea potențialului său material și uman, pentru afirmarea ei în mod suveran în viața internațională”.

Alături de masele sătești și orașenești care au dus greul războiului au fost cărturarii patrioți ai timpului în frunte cu Vasile Alecsandri, George Coșbuc, Alexandru Macedonschi, Nicolae Grigorescu și alții. Adevărată inteligență s-a exprimat prin creația literar-artistică consacrată războiului, prin însemnările din presa vremii.

Majoritatea ziarelor care au apărut în timpul războiului relatau dezbaterile parlamentare și opiniile claselor sociale privind participarea României la război. Presa și documentele păstrate menționează patriotismul de care a dat dovadă poporul român în lupta pentru obținerea independenței, voința și vitejia care însuflețeau armata română pe timpul de luptă, frăția de arme româno-rusă. Când s-a dat ordin pentru trecerea Dunării „entuziasmul era la culme; soldații jucau briul, bătuța și căzăceasca” — este consemnat într-unul din ziare.

Pentru perioada de pregătire a războiului reținem atitudinea hotărâtă a liberalilor radicali, în frunte cu Candiano Popescu, Ion Cimpeanu, C. A. Rosetti, N. Fleva. Aceștia, prin intruniri și presă au determinat guvernul să voteze convenția cu Rusia, de la 4 aprilie 1877, să proclame independența și să participe la război. Oficiosul liberal-radical „Românul”, apărut încă din 1857 sub conducerea lui C. A. Rosetti, critica adeseori guvernul liberal.

Presă conservatoare a fost determinată de opinia publică să-și schimbe de multe ori atitudinea. „Lumea — scria corespondentul ziarului „Le Constitutionnel” — e hotărâtă la cele mai mari sacrificii pentru a cuceri independența”.

În timp ce moșierimea (și o parte a burgheziei) era preocupată de sporirea profiturilor, masele populare prin rechiziții și ofrande au ajutat armata, au dus povara războiului.

După unele statistici incomplete, în timpul războiului s-au rechiziționat 66.387 vite, 11.619.900 kg grâu, 1.816.200 kg porumb, 19.548.100 kg orz, 264.394 care de transport și s-au primit ca ofrande 1.639.798 lei, 6724 vite, 376.900 kg porumb, 23.750 cămăși, 2332 cojoace etc.

Aceste mari sacrificii ale poporului nu puteau fi ocolite nici de presa conservatoare. Astfel, în ziarul „Războiul” din 13 septembrie 1877 un maritor ocular scria: „Am văzut femei sărace aducând scamă, am văzut scriitorii de la osebite autorități, oferind jumătate din leaful lor, am văzut până și străini trecători, care nu se opreau decât o zi în capitală, contribuind pentru război...”.

Mihai Rachieru

(continuare în pag. 9)

Dumitru Zaharia

(continuare în pag. 15)

turcești. O tăcere apăsătoare domnea peste dealurile și cimpurile Rahovei.

Pentru atacul Rahovei, colonelul Slăniceanu și-a dispus unitățile pe două linii¹⁾. Din prima făceau parte batalionul de Muscel și o companie din Regimentul 6 dorobanți, sub comanda maiorului Dimitrie Giurescu. După linia I-a urma rezerva. Comanda primului eșalon de atac a fost încredințată maiorului Ene Constantin. Aceasta se vede din ordinul pe care îl dă colonelul Slăniceanu maiorului Ene, prin care îi cere ca „la orele 11,30 batalionul de sub comanda maiorului Giurescu să înainteze spre flancul stâng al poziției inamice... și va lua cej dinți retranșament... îi va raporta la fiecare șiert de oră de ce s-a lăcut și înfruptat²⁾”. Maiorul Ene a organizat prima linie de atac cu multă ingeniozitate. Batalionul de Muscel, comandat de maiorul Giurescu, avea misiunea să atace primul, fiind susținut puternic cu foc de compania din Regimentul 6 dorobanți³⁾.

Câte orele 9 dimineața ceafa a început să se imprăști și colonelul Slăniceanu dădu semnalul de atac. El a așezat în baterie cele 22 de tunuri și a deschis focul asupra redutelor turcești. Pregătirea de artilerie făcu trei ore. Turcii răspund

Maior I. Ceaușescu

(continuare în pag. 9)

Capitularea Plevnei. Oștile lui Osman Pașa se predau generalului român Cerchez

UNELE MATERIALE DOCUMENTARE PRIVIND RĂZBOIUL PENTRU INDEPENDENȚĂ

Urmașii clăcașilor și ai răzeșilor au încununat, prin lupta și jertfa lor, la 1877, moștenirea glorioasă a trecutului statornicind pentru viitor drepturile legitime ale țării și poporului nostru.

Personalități de seamă ale vieții politice românești au militat ca România să nu rămână indiferentă față de evenimentele ce se petreceau în Balcani. Astfel, la 20 iulie 1876, M. Kogălniceanu declară că România nu poate să ascundă „preocupările și simpatia pe care ni-o inspiră starea citorva provincii ale Turciei”. Evenimentele petrecute în Balcani n-au scăpat atenției poporului român, care, prin diferite mijloace, a venit în ajutorul celor ce luptau pentru libertatea țării lor.

Unele documente păstrate la filialele Arhivelor Statului din Piatra Neamț arată că „prin bunăvoința poporului român au fost ajutorați 6.832 răniți” sîrbi din timpul războiului pe care Serbia îl purta împotriva Turciei.

Succesele militare ale turcilor în Balcani au influențat pregătirile militare și politice ale Rusiei, stat ce urmărea cu interes deosebit desfășurarea evenimentelor de la Dunărea de Jos.

Pentru a putea trece cu armata în Balcani, Rusia trebuia să realizeze o înțelegere cu România în această problemă. Convenția a fost încheiată la București în ziua de 4 aprilie 1877. Expunerea de motive și textul integral al convenției militare româno-ruse se păstrează și la serviciul regional al Arhivelor Statului din Bacău.

Convenția încheiată de România cu Rusia a produs o impresie puternică în rîndurile întregului popor. La Bacău, ca și în restul țării, se lansau apeluri către rezerviști ca aceștia să se prezinte de îndată la unitățile lor căci „teara” nu poate înfrunța cu succes greutățile... „decît cu concursul fiilor săi”. Un document păstrat la filiala Arhivelor Statului din Piatra Neamț atestă preocuparea unor oameni pentru formarea unei opinii favorabile războiului în rîndurile populației. În acest document se scria: „toți uniți, toți înainte și cu inima pentru patrie... și România va ieși mai mare din orice suferință va mai avea să îndure”.

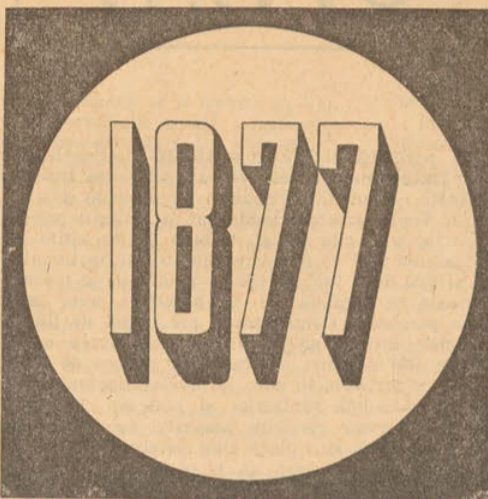
Apelurile adresate populației au găsit un puternic ecou în sufletele celor care, dorind să urmeze pîldele străbunilor, ardeau de nerăbdare de a lupta pentru cucerirea independenței absolute și irevocabile.

Cei chemați să lupte pentru libertatea națională au răspuns cu înflăcărare patriotică iar

Printre eroii patriei noastre care s-au jertfit fără ezitare pentru propășirea României, la loc de frunte se numără maiorul Ene Constantin. Luptînd cu un eroism fără margini, maiorul Ene și-a jertfit viața în luptele de la Rahova.

Anuașul Armatei Române și registrul matricol al ofițerilor consemnează că Ene Constantin s-a născut în ziua de 20 decembrie 1831 în orașul Bacău, plasa Bistrița de Sus, districtul Bacău¹⁾. Aici și-a petrecut Ene Constantin copilăria; a ascultat din gura bătrînilor sătoși povești despre faptele de vitejie ale poporului român, despre luptele lor fără seamăn împotriva acelor care voiau să ne cotopească gîla strămoșească. Școala primară a lăcut-o tot în orașul Bacău, unde dascălii patrioți i-au dezvoltat dragostea față de țară. Încă de mic își manifesta dorința de a deveni militar. În legătură cu aceasta, ziarul „Războiul” arată că „era încă mic copil cînd manifestă dorința să se iacă militar”²⁾.

„Atacul asupra puternicei redute Rahova a fost pregătît minușios. În vederea organizării dispozitivului, maiorul Ene Constantin a desfășurat o activitate intensă. Colonelul Slăniceanu îi încredinșase comanda unui detașament format din mai multe genuri de arme. Era o apreciere a meritelor deosebite pe care le dovedise pe tot timpul campaniei. Ordinele pe care le primea de la superiori le îndeplinea cu mare promptitudine și exactitate. Conștient de greaua răs-

unitățile din care făceau parte oameni aparținînd județelor Bacău, Neamț și Roman au putut pleca la timp de la reședințele lor ajungînd la Dunăre în momentele cele mai utile pentru apărarea independenței proclamată la 9 Mai 1877. Cei rămași acasă au urmărit cu înfrigurare faptele vitejești ale celor dragi și din pușinul lor dădeau tot ce aveau pentru înzestrarea armatei și alinarea suferințelor îndurate de soldații răniți.

Documentele aflate la Arhivele Statului din Bacău, Piatra Neamț și Roman demonstrează cu prisosință patriotismul cu care au răspuns țărani, muncitorii, intelectuali, elementele burgheze și alte categorii sociale la apelurile lansate în scopul sprijinirii frontului.

A vorbi despre „amoriul de patrie” la poporul român — se scrie într-un document — „este de prisos, căci în toate vremurile și mai ales în cele grele el n-a lipsit acestei nobile și generoase gînte. Oștirea română care lupta pentru patria comună, pentru independența și gloria scumpei noastre țări și pentru scăparea de sub jugul tiranului, prin vitejie și-a cîștigat atît înaintea țării cît și a întregii străinătăți, acel grad de stimă și respect ce-l merita”.

O telegramă a ministrului de interne atrăgea atenția asupra faptului că soldații români „acolo unde sînt acum nu au chip a locui în cazarme, ei sînt expuși a dormi numai în cîmp” avînd nevoie de îmbrăcăminte călduroasă și hrană consistentă, și făcea apel ca populația să dea din prisosul ei bunuri pentru cei ce luptau.

Populația județelor Bacău, Neamț, Roman, ca și cea din întreaga țară, a dat cu bucurie bunurile supuse rechizițiilor. Numai în lunile iunie-decembrie 1877 — de la populația județului Bacău s-au rechiziționat bunuri a căror valoare s-a ridicat la suma de peste 134.155 lei, iar în lunile martie-aprilie 1878 bunurile rechiziționate au însumat 18.118 lei. Bunuri de valoare aproape identică au fost rechiziționate și de la populația din județele Neamț și Roman.

Deși bunurile rechiziționate din gospodăriile țărănești aveau o mare valoare materială, cunoscută fiind sărăcia în care se zăbeau aceș-

pundere ce-i apăsa pe umeri, aceea de a conduce oamenii în luptă și a-i duce la victorie, el stătea cea mai mare parte a timpului în mijlocul trupelor. Își învăța soldații cum să folosească terenul, să fie curajoși și impetuoși în asalt. Deoarece cei mai mulți erau recruți, el le im-

eroismul ofițerului ENE CONSTANTIN

părțeau din experiența sa, le arăta cum a bătut pe turci la Vidin, căutînd să le creeze încredere în propriile lor forțe și în victorie.

Dimineața zilei de 7 noiembrie 1877, cu ceafă groasă și neagră. În acel întuneric, soldații români așteptau gata să plece la atac spre redutele

Produsele uzinei trec peste mări și țări — în India și Afganistan, în Argentina și Cuba, în Cehoslovacia și U.R.S.S. — ducînd faima harnicilor oameni ai României cel nou.

UZINA DE TEVI ROMAN

Citiva dintre frunțașii întrecerii socialiste: NICOLAE NEACȘU CONST. LĂCĂTUȘU PERICLE VARDUCA TRAIAN BODEA

Cazurile par simple. Evident, nu avem de-a face cu borfași de profesie, cu recidiviști. Oamenii au întrecut măsura la pahar și de aici biografiile lor au făcut salturi, au apărut complicații și este foarte posibil să fie privați de libertate pe un termen mai lung.

Asemenea fapte, săvârșite, desigur, fără premeditare, constituie infracțiuni care se cer reprimite cu toată hotărârea. Frecvența acestor cazuri ridică serioase semne de întrebare cu privire la activitatea tuturor factorilor educativi din comunele raionului. Oare pînă la greșală, pînă la intervenția miliției nu se poate face nimic?

Deziluzia maiorului M

ORA 21. La barul din holul hotelului „Ceahlău” e animație. Lingă ușă surprindem o discuție aprinsă. Cei doi interlocutori sînt portarul galonat al hotelului și Gh. P., muncitor la Săvinești. Intervenim.

— Ce se întîmplă aici?

— Nu vrea să înțeleagă tovarășe maior, că nu poate intra în restaurant. Nu-i îmbrăcat cuviincios.

— Intru unde vreau. Beau banii mei, nu ai altora. Maiorul M. procedează cu tact. Îl lămu-rește că într-un restaurant de lux trebuie să ai finuta corespunzătoare. Îl îndeamnă să meargă acasă. Omul pare convins.

— Bine, zice, am să mă duc acasă. Sînt un om înțeleghător. Am copii, îmi iubesc familia, și chiar nu pot să intru în restaurant?

— Nu.

— De ce?

— N-ai auzit? Nu ești îmbrăcat cuviincios. N-ai face o bună propagandă localului.

— Dar ce, eu am venit pentru propagandă? Am venit pentru sprit.

În cele din urmă pleacă. Promite că se duce acasă. Zîmbim bucuroși, parcă am fi obținut o victorie. Totuși, dimineața aflăm că omul nostru s-a îmbătat și s-a adormit pe stradă.

— Ce părere aveți tovarășe maior?

— Îl cunosc, domnule, cînd e treaz e o gră-dină de băiat. Eram sigur că se duce acasă.

Delicvenții veseli

ORA 22. O plătetă liniștită în mijlocul orașului. Umbrele întunecate ale marilor blocuri, stră-punse de multe ferestre luminate, stîNSE pe rînd, reaprinsse mereu mai rar, semne ale trecerii o-amenilor spre odihna de noapte. Asfaltul devine translu-cid în curgerea lentă a luminii fluores-cente. O pereche de tineri traversează. Nu se gră-besc. Ea calcă frumos, pe tocuri foarte ascuțite. Doi bărbați cu pălării identice — boruri reduse pînă aproape de zero, discută calm, aproape de bordura curbă. O mașină trece fără grabă, ochiul roșu al semnalizatorului din spate pîlpîie lenes. Luminate, întinse pe lungi și înalte spații, vitri-nele magazinelor, fără asaltul celor ce umplu străzile ziua, par goale. Liniște.

Pe neașteptate se sparge un geam. E un fel de a spune, „geamul” este o parte a peretelui unui bufet „foarte întregat” cum se spune. I s-a dat numele acelei înălțimi care domină orașul: „Pie-tricica”. În general aceste bufete, încăperi mai mici sau mai mari, toate semănînd între ele, în oricare oraș s-ar afla — mozaic rece pe jos, mese acoperite cu o pojghită stridentă de melocart, scaune de metal, un frigider luminat, tixit cu aceleași fripturi; măruntaie, un coș cu ouă, o roată de cașcaval —, în general, aceste bufete primesc numele unor ape sau al unor munți. Foarte interesant!

Îmbulzeală. Geamul pare lovit de un proiectil de mare calibru. Spărtura centrală iradiază pînă aproape de marginile geamului-perete.

O colocăzie masivă, cu tulpina ruptă, barează trecerea. „Într-o lună s-au rupt trei flori din-tr-astea, spune cineva, nu-i păcat?”

De unde au apărut atîția oameni? Bătaie, spune unul, și, împins de curiozitate, se înalță pe ume-rii vecinilor spre a vedea. De ce sînt atît de mic? strigă.

Unii rîd. Prin peretele de sticlă al bufetului, aburit, oamenii își văd în voie de „treburi”. Um-brele albe ale ospătarilor trec printre mese. Din mijlocul mulțimii care „vrea să vadă”, miliția „scoate doi tineri”. Un al treilea, mai în vîrstă, îi urmează.

„Cazurile” relatate în ancheta revistei noastre sînt, fără in-doiială, excepții de la regulă, imensa majoritate dintre oameni trăiesc altfel, drumul lor în viață este neintortochiat și ferit de salturi spec-taculoase în gol.

Și totuși ele sînt realități dureroase, îndărătul lor sînt oameni a căror existență traversează zone obscure și al căror destin putea fi cu totul altul dacă cei din preajmă s-ar fi aplecat cu mai multă grijă și înțelegere asupra lor, stîrpind în fașă germenii fraudei sau al aventurii periculoase.

Asistăm deseori neutri, pe stradă sau aiurea, la scene penibile, la fapte grave, care lăzează profund morala societății noastre so-cialiste.

Rațiunea trebuie să învingă și aici sentimentalismul, solidarita-tea prost înțeleasă.

Avem certitudinea că cei mai mulți dintre delicvenții intîlniți la miliție într-o revelatoare și mult prea lungă noapte de aprilie sînt recuperabili.

Cu eforturi și perseverență ei pot fi redați întregi societății.

Datoria noastră este să încercăm.

Niciodată nu este prea tîrziu.

reportaj anchetă realizat de Ovidiu Mihail și George Sergiu

De aici încolo, fără comentariul nostru, vom lăsa faptele să se desfășoare. Fiindcă, într-adevăr, cei trei sînt niște oameni foarte obișnuiți, care în fiecare seară își beau „băutura” obișnuită, fac scandalul obișnuit din obișnuință se duc acasă etc. Este oare ceva neobișnuit aici?

În local:

Responsabilul (scurt, gros, jovial): pîi s-au luat de la masă. Cînd am auzit eu scandal, se băteau în veceu. Asta cu albastru bătea la cei doi. Cînd să dea și în mine, au sărit niște oameni.

Un consumator — Bălănescu Ioan — (sincer in-dignat): au venit aici, beți, din altă parte. Eu i-am văzut întîmplător la „Ciresica”. Acolo au băut multă bere și vermut. Cel în albastru a mai spart nu de mult o vitrină la Bunghez. Asta e un profesionist, eu îl cunosc. Bețiv și bătaus.

Ospătara (cea care i-a servit): nu i-am văzut bătîndu-se. (Foarte voinică și sigură de sine). Pentru mine sînt clienți.

Alt consumator — Tot client era și soferul pe care l-au tăiat nu de mult, aici, și unde a și murit. Nu?

La Miliție:

O cameră austeră. Cîteva scaune. O masă. Un birou vechi. Cei trei rîd. Nu sînt chiar atît de beți pe cît vor să pară. **Scurtu Gh.** — 22 ani. Pe sub bluza de vînt, cămașa, descheiată de sus pînă la brîu. Toți nasturii ruți. Încearcă să în-cheie pe neobservate fermoarul bluzei.

Copaciuc Constantin — 27 ani. Îl identificăm: e cel numit de responsabilul bufetului: „ăsta în albastru”. Rîde mereu. Ai crede că nu-i în stare să omoare o muscă.

Strugaru Mihai — 37 ani. După părerea lui to-tul a fost o glumă. De altfel el „a asistat” doar. Bătaie? Niți vorbă. Atunci? „Așa... ceva”.

Transcriem schimbul de replici dintre cei trei și maiorul M.

— Nu știu cum s-a întîmplat, tovarășu maior, zău că nu.

— Am băut bere București, tov maior, zău că București.

— Sîntem colegi de muncă, ce dracu, tocmai noi să ne batem?

— S-a întîmplat la un pahar de băutura, zău.

— Doar n-am omorît pe nimeni.

— E prima oară, tovarășu maior.

Maiorul M.: Ce s-a întîmplat între voi?

Scurtu: Nu știm (rîde).

Copaciuc: Mai nimic, tovarășu maior (rîde).

Strugaru: Eu sînt șeful lor de echipă. Lucrăm la Combinat la Săvinești. Toată ziua împreună. Dar eu după ce-am trecut linia ferată sînt conce-fătean cu fiecare.

De aici încolo, începe un fel de explicație pe trei voci, întretăiată de surisuri ambigue, de in-vocații patetice, nimeni nu e vinovat, au uitat pînă și de spartul vitrinei, doar nu sînt niște criminali!

Se vedește că, într-adevăr, Copaciuc, nu numai că l-a bătut pe Scurtu (care înfricoșat, „nu-și a-duce aminte de nimic”) dar stie cu precizie ce vrea. Mirișelile lui spre cei doi, de cite ori unul încearcă să spună ceva mai deslusit, sînt semnificative nu atît pentru noi, cît pentru ei.

Maiorul M.: Totuși, cum s-a întîmplat?

Strugaru: Unul e mai orgolios ca altul, tova-rășu maior.

Copaciuc: Eu am 27 de ani, tovarășu maior. Mai greșesc. **Am trăit vreo cinci ani în regim burghez.** (Pare serios, nici urmă de zîmbet).

Maiorul M.: Si poți constitui tu un exemplu?

Scurtu (supărat): Nu pot, tovarășu maior.

Maiorul M.: Acte aveți?

Toți trei: N-avem tovarășu maior, că noi venim de la lucru, noi muncim tovarășu maior, sîntem muncitori, da, venim de la lucru, să știi...

Maiorul M.: Bine, bine. Dar geamul îl plătiți. Și amenda. Și facem și adresă la întreprindere.

Copaciuc: Am nevastă și copil. Nu plătesc că n-am bani.

Scurtu: N-avem bani tovarășu maior.

Strugaru: (ridicare din umeri)...

Copaciuc: Îmi iubesc nevasta și copilul. Dacă mă puneți să plătesc... mă spînzur. Da, mîine, mă găsiți spînzurat.

La această ultimă replică, zîmbim cu toții, după care, însuși cel care a rostît-o ni se alătură. Și începem cu toții să rîdem. Foarte vesel.

Nu?

Ultima replică. (Copaciuc, trist din cale-afară, nerecunoscînd nimic, nevinovat, victimă a desti-nului):

— Am știut eu c-așa o să fie; am visat urit az'noapte; asta a fost...

Cu o oră mai tîrziu. Copaciuc și Scurtu, dorm ca pruncii îmbăiați, cu coatele pe masă. După a-numite semne au vise frumoase. Strugaru Gh. fumează. Ne spune șoptit, strict confidențial:

— Știți, noi nu lucrăm în aceeași brigadă. Sîntem în schimburi diferite. Știți... de... am zis și eu... TĂCERE.

ION VLASIU

„Dina”

continuare

unele materiale documentare privind războiul pentru independență

tia, totuși aceiași țărani au dat și cele mai nu-meroase ofrande — flanele, ciorapi, cojoace, vite, cereale — pentru ca rigorile războiului să fie îndulcite pentru cei ce-l duceau.

Documentele atestă faptul că... „luptele pur-tate cu energie și bărbăție de armata română” — au asigurat „dezvoltarea pașnică a vieții eco-nomice” din România, iar masele muncitoare își dădeau seama de acest lucru — și veneau în ajutorul „oștenilor, fii ai țării”.

„Pătrunsă de durerea suferințelor noștri frați”, scria o femeie din Piatra Neamț, „soldați români, care pentru independența și gloria scumpei noas-tre țări și-au expus viața... și neputînd sta indiferenți, ca o adevărată româncă... am făcut tot posibilul cu micile mele mijloace și am dat ofrande pentru ajutorul răniților”, care doresc să ajungă repede „la locul de trebuință”.

Un locuitor din Piatra Neamț oferă spre vin-zare casa sa comitetului format în acest oras pentru adunarea de arme și fonduri în scopul cumpărării de arme necesare armatei române care lupta la Grivița, acolo „unde bravul căpitan Valter Mărăcineanu s-a distins prin bravura și datoria sa de militar”.

Populația județului Bacău a oferit, în sep-tembrie 1877, ca ofrande pentru a fi trimise pe front bunuri în valoare de 5571 lei. Învă-țătorii de pe valea Trotușului și-au dat salariile

lor în aceleași scopuri. Profesorii de la gimnaziul din Bacău au dat o contribuție de 1376 lei numai pentru cumpărarea armelor de care osta-șii aveau urgentă nevoie. Elevele de la pen-sionul din Piatra Neamț au dat un concert pentru stringerea de fonduri în ajutorul sol-daților răniți. În același scop, conducerea teatrului din Bacău hotărâște să dea un spec-tacol în ziua de 29 septembrie 1877. Cu același entuziasm patriotic și-a dat contribuția populația județelor Bacău, Neamț, Roman și la organiza-rea spitalelor ce se înființau la Bacău sau în alte părți ale țării în vederea îngrijirii sol-datilor răniți sau bolnavi români și ruși. Nu-mai la Bacău au fost rechiziționate 22 de case pentru amenajarea de spitale în care să fie îngrijiți răniții ruși.

Documente ale vremii arată că poporul român a intîmpinat cu patriotism războiul care i-a adus independența.

Convinsi de dreptatea cauzei pentru care luptau, oștenii români împreună cu cei ruși au înfrînt pe cimpurile Bulgariei rezistența în-versunată a dușmanului.

Cei rămași în țară și-au înzecit eforturile pentru ca armata română să înscrie o pagină glorioasă în marea înclăstare ce se purta pe pămîntul Bulgariei pentru „independența abso-lută” a României.